

ชื่อโครงการ(ภาษาไทย) อิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย : ศึกษากรณีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ยา

(ภาษาอังกฤษ) THE INFLUENCE OF TRANSNATIONAL CORPORATIONS IN DETERMINING INTELLECTUAL PROPERTY PROTECTION POLICY IN THAILAND : THE CASE OF PHARMACEUTICAL PRODUCTS

ชื่อผู้วิจัย นายสุชาติ ศิริวัฒน์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2540

จำนวนเงิน 40,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี 5 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2540 - มิถุนายน 2541

บทคัดย่อภาษาไทย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย เฉพาะกรณีการแก้ไข พ.ร.บ. สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 ในช่วงปี พ.ศ. 2528-2535 การศึกษานี้มุ่งที่จะค้นหาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงนโยบายของประเทศไทย

การศึกษานี้พบว่า การตัดสินใจของประเทศไทยโดยการแก้ไขกฎหมายสิทธิบัตร เพื่อให้การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ยานั้นเป็นเพราะอิทธิพลของบรรษัทข้ามชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ "โครงสร้างอำนาจข้ามชาติ" ได้ดำเนินการในสองรูปแบบคือ 1)การกดดันด้วยมาตรการทางการค้า ซึ่งวิธีการนี้ทำให้นักธุรกิจส่งออกไทยและรัฐบาลไทยเกรงว่าจะเกิดผลกระทบต่อการส่งออกอย่างหนักอันเป็นวิธีการกดดันที่ได้ผลทำให้รัฐบาลไทยยอมปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ และ2) การรณรงค์เชิงนโยบายที่เน้นความถูกต้องชอบธรรมและประโยชน์ของการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ยา ซึ่งมีบรรษัทข้ามชาติเป็นผู้เคลื่อนไหว โดยผ่านสมาคมผลิตภัณฑ์เภสัชกรรมและ โดยความร่วมมือจากองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก(WIPO) ในการจัดสัมมนาเชิงวิชาการกับหน่วยงานของประเทศไทย

อย่างไรก็ตามการเรียกร้องดังกล่าวข้างต้นได้รับการคัดค้านจากกลุ่มพลังทางสังคม ซึ่งได้รณรงค์คัดค้านในรูปแบบต่างๆ โดยได้แย้งว่าการคุ้มครองสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ยาจะทำ

ให้ราคาขายแพงขึ้น เพราะการผูกขาดตลาดยาในประเทศไทย กลุ่มเหล่านี้ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการ
องค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการสาธารณสุขหลายองค์กร นิสิตนักศึกษา รวมทั้งบริษัทยาไทย

การศึกษานี้ยังพบว่าข้อเรียกร้องของกลุ่มยาข้ามชาติจะสำเร็จเพียงใดยังขึ้นอยู่กับ
กับสถานะและลักษณะของรัฐไทย ตลอดจนระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มพลังทาง
สังคมต่างๆ อีกด้วย

ABSTRACT

The thesis aims to study the transnational drug firms' influence in determining Thai state's policy on the protection of intellectual property rights , focusing on the process leading to the amendment of Patents Law of B.E. 2522 during 1985-1992 . It makes an inquiry into factors making for related policy decision-making of Thai state .

The finding is that the Thai state's decision to amend the patents law to protect pharmaceutical products was significantly influenced by transnational drug firms (TDFs) which forms an inherent part of the "Transnational power structure" . These firms undertook two forms of operation : 1) measures on trade sanctions which caused Thai exporters and Thai state to be highly sensitive to negative impacts on the export markets . This measure succeeded in forcing the Thai state to fulfill the US's demand ; 2) policy campaigns which focused on the legitimacy and benefits of patents protection for Pharmaceutical Products . The TDFs were the key actors , operating through Pharmaceutical Products Association with the cooperation of World Intellectual Property Organisation (WIPO) in organising technical seminars for state agencies .

However , the demand to amend the patents law was opposed by various social forces , which staged varying forms of campaigning and pressuring the Thai state . They include academic groups , public health NGOs , students' organisation and Thai drug firms . They argued that the patents protection for Pharmaceutical Products would adversely affect their prices , owing to the monopolistic market power of TDFs .

This study also argued that the extent to which TDFs succeed in their demand depends as much on the condition and character of Thai state as on the degree of political participation of a wide variety of social forces .